

Aluehallintouudistus

Valmistelun tilannekatsaus, osa IV

6.4.2016

Aluehallintouudistus on hallituksen kärkihanke, valmistelu käynnistyy nyt

- Hallitus on 5.4.2016 tehnyt ratkaisun maakunnille siirrettävistä tehtävistä.
  - Ratkaisu toteuttaa hallituksen 7.11.2015 antamat linjaukset sosiaali- ja terveyshuollon uudistuksen ja itsehallintoalueiden perustamisen jatkovalmistelusta ja itsehallintoalueiden aluejaosta.
  - Tehtäviä koskevissa linjauksissa on kunnioitettu ministeriöiden selvityshenkilö Lauri Tarastille joulukuussa 2015 toimittamia kantoja.
- Uudistuksen valmistelu alkaa välittömästi. Maakunnat aloittavat toimintansa 1.1.2019, jolloin ELY-keskukset, TE-toimistot ja maakuntien liitot lakkaavat.
- Valmistelun aikana ELY-keskuksissa ja TE-toimistoissa jatketaan työtä asiakkaiden hyväksi sekä suunnitelmien mukaista kehittämistä prosessien ja toimintatapojen uudistamiseksi (Iskukykyinen ELY2 - ohjelma, TE-palveluiden kehittämisen kärkihankkeet).

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Hallituksen linjauksen ydinviestit

Yleisesti

- Vuoden 2019 alussa aloittavien maakuntien tehtävien perustana on selkeä työnjako kunnan, maakunnan ja valtion välillä. Tulevaisuuden työnjaossa:
  - **Kunnat** ovat paikallisen osallistumisen, demokratian, sivistyksen ja elinvoiman yhteisöjä, jotka hoitavat asukkaiden päättämiä itsehallintotehtäviä (ns. yleinen toimiala) ja laissa säädeltyjä paikallisia tehtäviä.
  - **Maakunnat** vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollosta, pelastustoimesta, ympäristöterveydenhuollosta, alueellisista kehittämistehtävistä ja elinkeinoelämän edistämisen tehtävistä, alueiden käytön ohjauksesta ja suunnittelusta sekä maakunnallisen identiteetin ja kulttuurin edistämisestä sekä maakunnalle lainperusteella annettavista muista alueellisista tehtävistä.
  - **Valtio** vastaa oikeusvaltion ylläpitämisestä ja kehittämisestä, perusoikeuksien turvaamisesta ja arvioinnista sekä turvallisuustehtävistä samoin kuin kansainvälisistä ja valtakunnallisista tehtävistä yhdenvertaisuuden ja yleisen edun valvonnasta.
- Kaikki maakuntien liittojen lakisääteiset tehtävät sekä pääosa ELY-keskusten tehtävistä siirretään maakunnille. Myös TE-toimistojen vastuulla olevien TE-palveluiden järjestämistä vastuu siirtyy maakunnille.

ELY-keskusten tehtävät (1/2)

- Pääosa ELY-keskusten **E-vastualueen** tehtävistä siirretään maakunnille.
  - ELY-keskusten innovaatio- ja keksintötoimintaa ja liiketoiminnan kansainvälistymistä koskevat kehittämis- ja koordinaatiotehtävät ja pieniä energiatukia koskevat tehtävät siirtyvät Tekesiin.
- ELY-keskusten **Y-vastualueen** tehtävät siirtyvät pääosin perustettavaan valtion valtakunnalliseen aluehallintovirastoon.
  - Alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus, kulttuuriympäristön hoito sekä erikseen säädettävät tehtävät vesivarojen käytöstä ja hoidosta sekä vesien ja merensuojelun tehtävistä siirtyvät maakunnille.
- ELY-keskusten **L-vastualueen** tehtävistä joukkoliikenteen alueellinen suunnittelu ja järjestäminen sekä valtionavustustehtävät samoin kuin yksityisteiden valtionavustustehtävät siirtyvät maakunnille.

ELY-keskusten tehtävät (2/2)

- Maakuntahallintoon siirtyvät tehtävät hoidetaan mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla, hyödyntämällä soveltuvin osin selvityshenkilö Tarastin selvityksessä esitettyjä ehdotuksia hoitaa osaa tehtävistä yhtä maakuntaa laajemmalla alueella tai valtakunnallisesti keskitettynä.
  - ELY-keskusten nykyistä tehtävien hoidon ja asiantuntemuksen kokoamista jatketaan tehtävien siirtyessä maakunnille.
  - Tehtävien uudelleenjärjestelyissä minimoidaan henkilöstön siirtymiset paikkakunnalta toiselle.
  - Maakunnat voivat niiden toiminnan käynnistyttyä jatkossa sopia koottujen tehtävien hoidon kehittämisestä edelleen.

TE-toimistojen tehtävät

- TE-toimistojen vastuulla olevien TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy maakunnille.
- TE-palveluiden järjestämisessä hyödynnetään järjestäjä-tuottaja -mallia. Mallissa maakunnat pääsääntöisesti sopivat TE-palveluiden tuottamisesta laissa säädetyt kriteerit täyttävien kuntien, yksityisten ja kolmannen sektorin tuottajien kanssa.
  - Järjestäjä-tuottaja -mallin toteutuksen ja rahoituksen yksityiskohdat täsmennetään jatkovalmistelussa.
- Vuosina 2017 ja 2018 toteutetaan työnhakija- ja työnantajalähtöisen työllisyyspalvelun alueellisia kokeiluja. Kokeilujen sisällöstä linjataan erikseen vuoden 2016 aikana.

KEHA-keskus

- KEHA-keskus siirretään organisaationa maakuntien yhteiseksi palveluyksiköksi, jolla voi olla julkisia hallintotehtäviä. KEHA integroidaan jatkossa osaksi maakuntien yhteisiä palveluyksiköitä.

Aluehallintouudistuksen jatkovalmistelu

- Maakuntien toimintaa, taloutta ja hallintoa koskevat yleissäännökset sisällytetään maakuntalakiin, jota valmistellaan sote-uudistuksen ja itsehallintoalueiden perustamisen projektiryhmässä (puheenjohtaja Tuomas Pöysti).
- VM asettaa välittömästi aluehallintouudistuksen jatkovalmistelua varten erillisen projektiryhmän ja muun tarvittavan valmisteluorganisaation. Päävastuu tarvittavista lainsäädäntömuutoksista kuuluu ohjaaville ministeriöille.
- Valmistelun pohjana käytetään keskeisiltä osin selvityshenkilö Lauri Tarastin raportin yksityiskohtaisia tehtäväsiirtoja.
- Tavoitteena on, että hallituksen esitysluonnos tehtäväsiirtojen toteuttamisesta ja muista valmisteltavista asioista olisi valmiina vuoden 2016 lopulla.

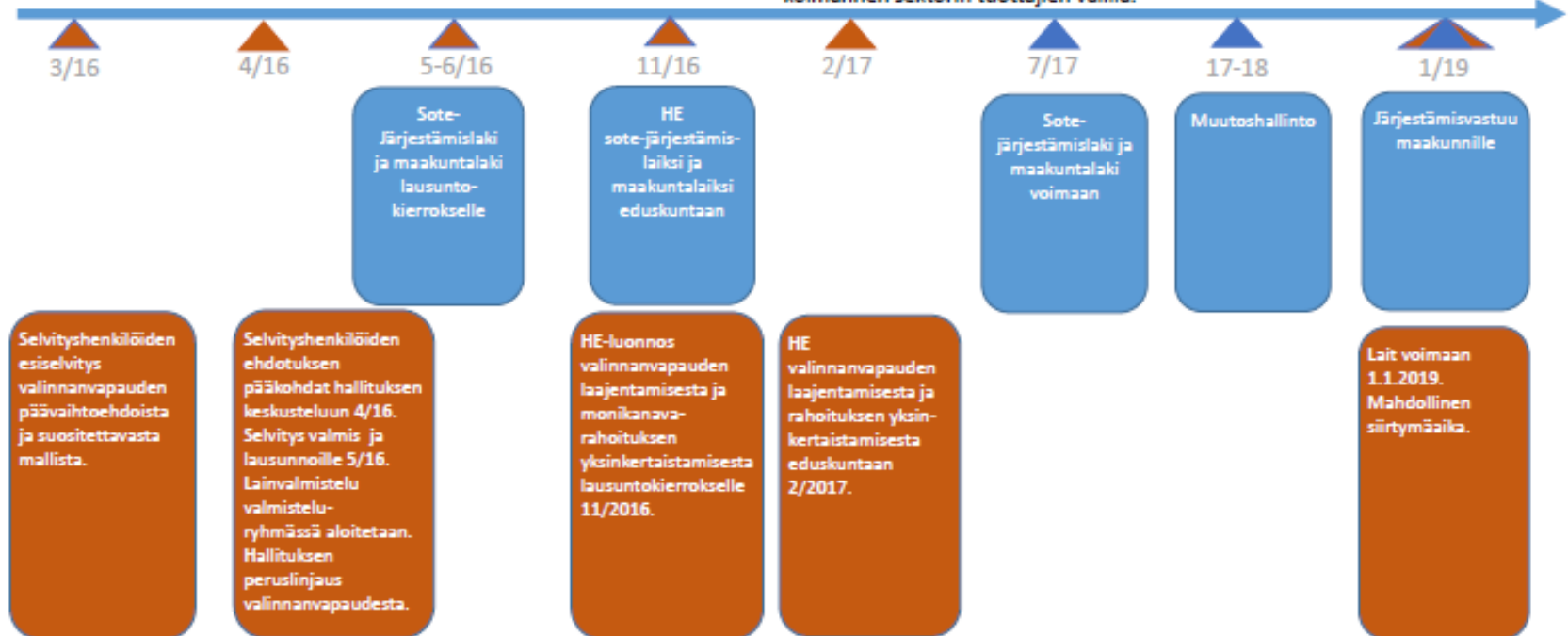
Reformi:

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

TAVOITE: Hyvinvointi- ja terveyserot kaventuvat ja kustannusten hallinta paranee.

Sote-menojen taso alenee 3 miljardilla eurolla nykyennusteeseen verrattuna

KUVAUS: Sosiaali- ja terveydenhuolto siirretään kuntaa suurempien itsehallintoalueiden vastuulle. Järjestäjällä on vastuu siitä, että sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat jatkossa sujuvana palvelukokonaisuutena. Monikanavainen sote-rahoitus yksinkertaistetaan. Säädetään laajaan valinnanvapautteen perustuva valinnanvapauslainsäädäntö, jonka perusteella yksilöllä on yleensä mahdollisuus valita palveluiden julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tuottajien välillä.

Uudistuksen valmistelu käynnistyy, ELY-keskusten ja TE-toimistojen toiminta jatkuu

- Uusimuotoinen aluehallinto aloittaa vajaan kolmen vuoden päästä, vuoden 2019 alussa. Valmisteluvaiheessa on tärkeää, että virastojen toiminta ja asiakastyö pysyy saavutetulla hyvällä tasolla.
- Muutoksen aikana huolehditaan henkilöstön kuulemisesta, informoimisesta ja tarvittavasta osallistamisesta.
- Uudistuksen valmistelu on osa poikkihallinnollista ohjausta (ELY-keskusten johtoryhmä, OHJAUS-valmisteluryhmä, yt-ryhmä).
- Aluehallintouudistus on esillä kahden viikon välein pidettävissä TEM:n ja ELY-keskusten johdon videopalaverissa sekä TE-johdon kuukausikokouksissa. Tämän lisäksi laaditaan säännönmukaisesti uudistuksen tilanteen kokoava infopaketti. Uudistuksen etenemisestä viestitään myös Taimi-intranetissa ja www.alueuudistus.fi -sivulla.
- Iskukykyinen ELY-keskus (IE2) -ohjelma varmistaa ELY-keskusten toiminnan kehittämisen jatkumisen niin, että se tukee myös aluehallintouudistusta.

Hallituksen linjaus: maakuntahallinnon tehtävät 5.4.2016

- <http://vnk.fi/documents/10616/2287640/Hallituksen+linjaus+maakuntahallinnon+teht%C3%A4v%C3%A4t+5.4.2016/101bc0ea-ca53-43a8-9252-c66e073bfe80>